

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3649

Vragen van het lid **Spekman** (PvdA) aan de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de minister van Justitie over *de vermeende bijstandsfraude van een Marokkaans parlamentslid*. (Ingezonden 19 juni 2009)

- 1 Heeft u kennisgenomen van het bericht «Vrijspraak geëist voor Marokkaans parlamentslid»?¹
- 2 Wat zijn in deze rechtszaak de beweegredenen van het Openbaar Ministerie geweest om vrijspraak te eisen?
- 3 Waar zit, gelet op het genoemde ANP-bericht waarin staat dat de aanklager in deze zaak de feiten niet duidelijk genoeg vond, de onduidelijkheid in? Welke informatie was voor het OM onvolledig of onduidelijk?
- 4 Hoe kan het dat deze parlementariër voor dezelfde feiten, grootschalige bijstandsfraude, wel bestuursrechtelijk is aangepakt, maar dat het OM nu, na jaren van onderzoek later, tot de conclusie komt dat er geen bewijs van valsheid in geschrifte is?
- 5 Is het waar dat het totale fraudebedrag van deze Marokkaanse

parlementariër ruim 130.000 euro is? Zo nee, wat is dat bedrag dan wel?

- 6 Is dit bedrag door de gemeente in zijn geheel teruggevorderd en is het bedrag terugbetaald? Welke andere bestuursrechtelijke sancties zijn er ten aanzien van betrokkene genomen en reeds ten uitvoer gelegd?
- 7 Heeft de Marokkaanse consul zijn Nederlandse counterpart op enig moment om uitleg over de zaak gevraagd?
- 8 Hoe vaak heeft er diplomatiek overleg plaatsgevonden over deze zaak?
- 9 Is er vanuit de Nederlandse ambassade direct of indirect contact geweest met het betrokken Marokkaanse parlamentslid? Zo ja, waaruit bestond dit contact?
- 10 Is er over deze zaak overleg geweest tussen de directeur internationale zaken van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid een delegatie van Buitenlandse Zaken? Zo ja, wat was de uitkomst van dit overleg? Zo nee, waarom niet?
- 11 Is het OM of de Nederlandse staat door de Marokkaanse overheid gevraagd om in deze zaak vrijspraak te eisen, en zo ja, in hoeverre heeft dit verzoek de strafreis beïnvloed?

- 12 Was de dagvaarding van het OM in deze zaak van 23 mei 2005 onder meer gebaseerd op het onderzoek van het Internationaal Bureau Fraude-informatie (IBF) uit 2004 naar deze zaak?
- 13 Welke onjuistheden staan er in dat onderzoek, en welke andere, nieuwe, feiten hebben het IBF-onderzoek ondergraven?
- 14 Kunt u aangeven hoe vaak sinds 2005 zittingen waren gepland in deze strafzaak, en wat steeds de reden voor uitstel was?
- 15 Is het gebruikelijk dat er in gevallen van bijstandsfraude meer dan vier jaar zit tussen het bestuursrechtelijk en het strafrechtelijk traject?

¹ ANP, 16 juni 2009.

Antwoord

Antwoord van minister **Hirsch Ballin** (Justitie), mede namens de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (ontvangen 1 september 2009) Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2008–2009, nr. 3224

1
Ja.

2, 3, 12 en 13

De strafzaak tegen de verdachte is onder meer gebaseerd op onderzoeksrapporten van het Internationaal Bureau Fraude-informatie (IBF) van het UWV. Aan de verdachte zijn twee feiten ten laste gelegd, te weten valsheid in geschrift (art. 225 Sr) en opzettelijk nalaten gegevens te verstrekken (art. 227b Sr). Bij beide feiten gaat het in de kern om het niet vermelden van het hoofdverblijf in Marokko, het hebben van een aandeel in een onverdeelde boedel/erfenis en het vervullen van een publieke functie in Marokko.

De officier van justitie heeft bij de behandeling van de zaak ter zitting geoordeeld dat de aan de verdachte ten laste gelegde feiten niet bewezen konden worden verklaard. De officier van justitie achtte het opzet in deze delicten en een aantal bestanddelen zoals het vermeende hoofdverblijf van de verdachte in Marokko en zijn aandeel in een onverdeelde boedel/erfenis, niet bewezen. Naar het oordeel van de behandelend officier van justitie was informatie in het IBF rapport op een aantal punten, met name de vermogenspositie, te weinig concreet en onvoldoende met feiten onderbouwd om als strafrechtelijk bewijs te kunnen gelden. Door de verdediging is met onderbouwing van stukken verweer gevoerd. Nader onderzoek heeft geen aanvullend bewijs opgeleverd en de behandelend officier van justitie had niet de verwachting dat verder onderzoek meer bewijs zou opleveren.

Inmiddels heeft de politierechter in de Rechtbank Utrecht uitspraak gedaan in deze strafzaak (gepubliceerd in LJN BJ0681). De politierechter heeft het opzettelijk plegen van de ten laste gelegde feiten niet bewezen geacht, maar heeft geoordeeld dat de verdachte zich wel schuldig heeft gemaakt aan overtreding van artikel 447d Sr, een feit waarvoor «opzet»

geen vereiste is. De verdachte heeft hoger beroep ingesteld.

4

In geval van valsheid in geschrift (artikel 225 Wetboek van Strafrecht) dient de aanwezigheid van opzet te worden bewezen. Voor het opleggen van een bestuurlijke maatregel behoeft opzettelijk handelen niet bewezen te worden.

5 en 6

De gemeente Utrecht heeft in een persbericht in januari 2005 naar buiten gebracht voor een bedrag van € 130.000 te zijn benadeeld. Een deel van het bedrag is verjaard. De gemeente Utrecht heeft bij besluit van 30 november 2004 een vordering ingesteld van bijna € 87.000. Sinds november 2006 is beslag gelegd op de volledige AOW uitkering van betrokkene.

7 en 8

De contacten met de Marokkaanse autoriteiten hebben zich geconcentreerd op de volgende drie momenten:

– In februari 2005 is de Marokkaanse ambassadeur in Nederland door het ministerie van Buitenlandse Zaken ingelicht over aangifte van de gemeente Utrecht. Tijdens dat overleg heeft de Marokkaanse ambassadeur om nadere uitleg gevraagd. Daarvoor is hij doorverwezen naar de gemeentelijke autoriteiten.

– De Nederlandse ambassadeur in Marokko heeft de secretaris-generaal van het Marokkaanse ministerie van Buitenlandse Zaken over de zaak geïnformeerd.

– De toenmalige minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft en marge van zijn bezoek aan de 43e sessie van de Commission for Social Development van de Verenigde Naties de Marokkaanse minister voor Sociale Ontwikkeling, Familiezaken en Solidariteit Harouchi tijdens zijn bilateraal onderhoud geïnformeerd over de zaak.

In alle gesprekken is de lijn gevolgd dat het recht zonder enige interventie zijn loop moet hebben.

9

Nee.

10

Ja, er heeft naar aanleiding van de fraude eind januari 2005 overleg plaatsgevonden tussen het ministerie

van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en het ministerie van Buitenlandse Zaken.

In dat overleg is afgesproken dat er contact zou worden gelegd met de gemeente Utrecht teneinde de bewindspersonen op de hoogte te kunnen houden. Uitgangspunt was dat er geen inmenging zou plaatsvinden in de beleidslijn van de gemeente Utrecht en dat aan de Marokkaanse autoriteiten zou worden overgebracht dat het recht zijn loop moest hebben.

11

Nee, het OM is geheel zelfstandig tot zijn eis gekomen.

14 en 15

De eerste behandeling van de strafzaak op de terechtzitting was gepland op 31 mei 2005. Deze zitting is niet doorgegaan omdat de raadsman had verzocht om aanhouding. Naar aanleiding van een verzoek van de raadsman gedaan op 4 augustus 2005, is door de rechtbank nader onderzoek verricht dat eind 2007 is geëindigd. Op 9 april 2008 is nog een aanvullende proces-verbaal van een sociaal rechercheur van de Gemeente Utrecht aan het dossier toegevoegd. De strafzaak is vervolgens opnieuw aangebracht voor de zitting van 27 april 2009. In verband met het feit dat de raadsman voor deze zitting was verhinderd, is de zaak vervolgens tot de zitting van 15 juni 2009 aangehouden. Het is niet gebruikelijk dat er meer dan vier jaar zit tussen het bestuursrechtelijk en het strafrechtelijk traject en ik betreur dit – met het College van procureurs-generaal – dan ook zeer.